телебачення, все частіше називають словом "паблісіті", а створення сприятливої громадської думки, напр., щодо заводу-виробника ліків зі сторони не тільки потенційних клієнтів, а й широких мас населення – "паблік рилейшнз".

В окремих авторських статтях журналу мовиться про лікарські засоби як про мерчандайзинг (товар), а основну діючу речовину в ліках називають бодибілдер; замість розпилювач ліків (лікарська форма) пишуть небулайзер, спінхайлер.

На нашу думку, настав час подбати про чистоту української фахової, зокрема фармацевтичної і медичної, лексики і поставити на державному рівні надійний заслін впровадженню чужоземних слів при існуванні рівноцінних українських відповідників.

ВІДОБРАЖЕННЯ СУЧАСНОЇ МОВНОЇ СИТУАЦІЇ У ПРОВІДНИХ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ВИДАННЯХ

© Любов Петрух, 2000
Львівський державний медичний університет

Важливими науковими, науково-практичними, аналітичними та інформаційними виданнями, що висвітлюють найрізноманітніші проблеми фармацевтичної науки й практики, є "Фармацевтичний журнал", "Ліки України" (м.Київ), "Фармаком", "Вісник фармації" і "Клінічна фармація", а також збірник наукових праць "Фізіологічно активні речовини" (м.Харків).

Перечислені видання входять до переліку №1, вони затверджені постановою президії ВАК України 09.06.1999 р. №1-05/7 і у них публікуються результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук [1].

За результатами звітів про роботу спеціалізованих вчених рад у 1999 р. в Україні 60% захищених докторських і 57% кандидатських дисертацій написані українською мовою. Керівництво ВАК України розуміє, "що така картина певним чином відображає загальну ситуацію із станом функціонування української мови в науковому середовищі і все ж звертає увагу керівників установ, голів спеціалізованих вчених рад, що дисертація – це не лише наукова, а й кваліфікаційна робота, отож вона має бути написана державною мовою" [2].

Науково-практичний журнал "Фармаком" видається з 1992 р. Його заснували Державний науковий центр лікарських засобів (м.Харків), Державний комітет України з медичної та мікробіологічної промисловості (м.Київ) та Фармакопейний комітет України (м.Харків). У журналі публікуються матеріали українською та російською мовами (залежно від мови оригіналу).

У 1995 р. зареєстрований інформаційно-аналітичний журнал "Фармакологічний вісник", засновником і видавцем якого є Фармакологічний комітет МОЗ України (м.Київ), що реорганізований у 2000 р. у Державний фармакологічний центр МОЗ України. Форма і зміст журналу російськомовні, українськими у ньому є найчастіше назви розділів.

Журнал "Вісник фармації" заснований МОЗ України та Українською фармацевтичною академією в 1995 р. "Клінічна фармація" побачила світ у 1997 р. Її засновниками є МОЗ України, Фармакологічний комітет МОЗ України, Українська фармацевтична академія.

Видання "Вісник фармації", "Клінічна фармація", рівно ж як "Фармацевтичний журнал" є фундаментальними, призначені для науковців, провізорів, лікарів. Вони

висвітлюють наукові досягнення українських вчених у галузі синтезу та аналізу біологічно активних речовин, експериментальної і клінічної фармакології, технології лікарських препаратів, питання управління та економіки фармації, подають нормативні і правові документи системи охорони здоров'я України.

Ці зразкові українські журнали видаються у Харкові та Києві і є зразком великої праці головних та літературних редакторів.

Національна фармацевтична академія України видає також з 1999 р. збірник наукових праць "Фізіологічно активні речовини" для працівників науково-дослідних установ, вищих навчальних закладів та фахівців хемічного, фармацевтичного, біологічного, медичного і сільськогосподарського профілю. Збірник виходить під егідою Національної академії наук України, Інституту органічної хімії НАН України, Міністерства охорони здоров'я України та Української фармацевтичної академії українською та російською мовами.

Спеціалізоване інформаційне видання "Ліки України" (засноване у 1996 р. Державним комітетом України з медичної та мікробіологічної промисловості ТОВ Інформаційний центр "Медпроміnфо") вперше вийшло в світ повністю україномовним. Однак у номерах журналу за 1997-1998 роки вже де-не-де вміщена інформація російською мовою з інших видань, реклами про ліки виробництва різних іноземних фармацевтичних фірм. А з першого числа 1999 р. у додатку "офіційні документи, дисертації" розпочато публікацію російською мовою наукових статей аспірантів, пошуківців, кандидатів і докторів фармацевтичних та медичних наук, доцентів, професорів вищих навчальних закладів, науково-дослідних інститутів, університетів, академій. Останні числа 1999 р. і всі ті, які вийшли у 2000 р. вже однозначно засвідчують двомовність усіх розділів журналу "Ліки України". Так цілеспрямовано запускається в дію механізм витіснення української мови, обмежується її "працездатність", гальмується розвиток наукового стилю мовлення у фармації.

Згадані вище провідні фармацевтичні видання засновані державними інституціями. Саме ці заклади повинні особливо ретельно виконувати Закон про мови, створювати об'єктивні обставини для розвитку й утвердження української мови та її носіїв – еліти фармації.

1. Бюлетень ВАК України. - Київ, 1999. - №4. - С.56-57. 2. Бюлетень ВАК України. - Київ, 2000. - №3. - С.4-6.

ШЛЯХИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ МОВИ МЕДИКІВ

© Олександер Кіцера, 2000
Львівський державний медичний університет

Як це не парадоксально, навіть в Галичині, яка, усе ж таки, меншою мірою піддавалася русифікаторським впливам, українська мова в медицині дуже далека від досконалості. Тим більше у східній Україні дерусифікація медичної мови натикається на низку перешкод. Одна з них - візуальна ідентифікація однакових за зовнішнім виглядом (за написанням) кириличних літер української та російської абеток, відтак, опосередковане через російську мову написання і українськомовне читання ідентичних графічно (за написанням), проте різних епічно (за вимовою) кириличних літер.